

Emnenr. 80 Folkemedisiner.

Fylke: Nord Trøndelag

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Frosta

Emne:

Bygdelag: Frosta

Oppskr. av: Hans Vold 90 år

Gard: Saltbivalden

(adresse): Frosta

G.nr. 67 Br.nr. 9

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Folkemedisiner. SVAR

I Husoråd. ~ Kjerriingråd

Spørsmål.

- 1 Kan De seie at innstillingen til sykdom og symet på det å vere hædfor her skilte i mands tinnene?
2. Kva wiste folk om smitte i oldetid og fantes det "râi" som som kunde brukes for å werge seg: (til dersi å bygge på einerbær, eller å bære "markus" kamfer eller andre ting på sig?)
- 3 Hadde folk ferdige medisiner liggande til bruk mot brandsår, frostskede, koldtelser, feber, sår og flere slags lagt på salt.
- 4 Var de helst på større gårder dei hadde slikt til bruk om nokot "kom på"
5. Folk kunde i nôtsteld få læns av folk som hadde
- 6 Kvae (ko) og trekjere var my'brukt
7. Bruktes "treak"? til hvad bruktes den?
8. dywelstrekk? Hvad var den laget av?
9. Samla inn i det gjorde alle folk - ingen spesialister der
- 10 Ophewarke på flasker, i poser, og ellers der man mente det bedst kunde bewar

11. Ja, kjøpte på apotek hvis de var å få
 12. Kramkare? å ja - kjøpt av slike
 å av å til.

Spør. om medesiner kjøpt av kramkare
 og om giktringer - voldsaker - har
 jeg vist svært på i emneliste 43

- 13 - Det var omse me di. -

14 Det var kvaksalvere, som viske
 adskilli my. En var Enok Slangen
 godt kjend i Trønderbygdene, var
 født i Skogn, men hadde heim i Stjær-
 dalen. Fortelles: På auktien etter en an-
 seet løy hadde han kjøpt en legebotte
 om latiniske navn på sykdom og
 legemidler - den hadde han studert
 grundt å på et apotek i T. heim fikk
 han varene utlevert uten prut -
 Men Slangen skjøtt også lidt av sin
 prut. Så hadde det en gang at han
 var hadde drept en kone, bet å laling
 Konen hadde forlike blo å trugte til
 førsel av myt frisk flo sa legen.

15. Rån for sykdom som det ikke er spurt etter

Emne nr 80 Folkemedisiner.

I Husråd og tjæringrå'

Sp 1. Kan de sies at synet på sykdom og de å være hardfor og motstandsdyktig har skiftet i mands minne?

Ja det har det sikkert.

2. Hvad viste folk i mands minne i eldre tid om smitte, og fantes det råder, som ein kunde bruke for å verge sig mot smitte til dess å bygge einber, eller bare maskus og andre saker på sig for å verge sig? Jeg minnes at især maskus var regnet for et godt vergesmiddel, og jeg minnes at min bestemor hadde mürskub og andre saker i en skap = skuffe, og at hun vørgede godt for skuffen.

3. Lidt hadde folk til bruk mot kantsår, frostskade - influensa var lange ubkjendte navn - betendelser, feber, sår, kikkhost og mange andre sykdommer.

De var tillaget av urter som mylledes som te eller laug, salve, brenderin med forskjellige slags tilsetninger f. eks. kamfer (kamferbenderin) og omse slag lagt på salt.

Kan ikke nøie fortelle hvorledes de var laga, men jeg minnes en bondekone sjendst i et glas av slit laga medisin til en arbeidskameerat, som hadde hodepine m. m. Jeg minnes, han gren stykt da han fømte glasset, men han vann over feberren.

4. Større å små bruk hadde ikke noget å si i dette høve.

- 5. Folk kunne i nødsfal få låne av folk som hadde
- 6 Kvar (ko) og trepjarer var my' brukt.
- 7 Bruktes: "sreak" - ukjent for mig -
Hvad bruktes den til?
- 8. dyvelsketuk - ? Jeg kjenner navnet, men minnes ikke hvor den var laget av.
- 9 Samla inn - det gjorde alle folk - ingen spesialister der.
- 10 Oppbevares på flasker, i poser, og ellers der man hadde sakene best kunde bevares
- 11 Kjøpte på apotek. det som der var å få
- 12. Kramkars? å ja, vart vel også kjøpt av slike.

Spm. om medeciner kjøpt av kramkars og om giftringer - Volsakors - har jeg vist svart på i nummerliste 43.

13 - De var omes me di -

14. De var kvaksalvere, som viste adskillig
 En var Enok Flengen - var godt kjent i Trøndelag
 Han var født i Skogn, men hadde heim i Ljørdal.
 Fortaltes: På antian etter en ansett lege hadde han kjøpt en logebok med latinske navn på sykdom og legemidler. Den hadde han skidert grundt å på et apotek i Theim fikk han varene utleveret uten prut. Flengen drak litt å skrot også litt av sissen viden.

Ropping å ålating var my' brukt.
 Så hendte det, at han en gang nær hadde drept en kone ved ålating. Konen hadde forlise blo å trængte til foed av myt fruk blo sa legen. Noen retsli angrep på Flengen blev de led ikke

15. Råi for sykdomer som det ikke er spurgt om. Kan jeg ikke svar på.